

Søknad om skjønnsmidler til dekning av ekstraordinære utgifter som følge av strandet hval

Farsund kommune søker om skjønnsmidler til dekning av ekstraordinære og uforutsette kostnader som oppstod etter at en død hval strandet i kommunen 12. mars 2026.

Hendelsen krevde rask håndtering. Hvalen strandet i et område med betydelig ferdsel, og kommunen vurderte at det var nødvendig å iverksette tiltak uten opphold av hensyn til miljø, hygiene, allmenn ferdsel og sikkerhet. Situasjonen utviklet seg raskt til en hendelse som tiltrakk seg stor offentlig oppmerksomhet og et betydelig antall besøkende.

Strandingen fant sted samtidig som kommunen gjennomførte arbeid med utskifting av vann- og avløpsanlegg i området. Den økte trafikkbelastningen medførte utfordringer for trafikkavviklingen og gjennomføringen av arbeidene. Kommunen har imidlertid ikke forsøkt å beregne eller ta med eventuelle merkostnader som følge av dette i søknaden. Tilsvarende er betydelige administrative ressurskostnader knyttet til koordinering, saksbehandling og oppfølging av hendelsen holdt utenfor søknaden.

Farsund kommune valgte å håndtere situasjonen umiddelbart. Landbruksavdelingen tok en koordinerende rolle og ledet arbeidet i tett samarbeid med berørte myndigheter, grunneiere, entreprenører, veterinær og mottaksanlegg. Nødvendige tillatelser etter regelverket for motorferdsel i utmark og innen verneområde ble innhentet. Det ble gjennomført veterinærfaglig vurdering av kadaveret, og hvalen ble deretter lastet, transportert og levert til godkjent mottak hos Biosirk Norge AS for forskriftsmessig behandling.

Kommunens dokumenterte kostnader utgjør kr 168 055,75 eksklusive merverdiavgift og omfatter veterinærfaglig vurdering, lasting og håndtering av kadaveret, transport, omlastning, oppsaging samt mottak og behandling av om lag 15 700 kg hval.

Kommunen mener søknaden ligger innenfor formålet med ordningen for uforutsette hendelser. Kostnadene oppstod som følge av en ekstraordinær naturhendelse som kommunen ikke kunne forutse eller planlegge for. Utgiftene er direkte knyttet til håndteringen av den akutte situasjonen og kommer i tillegg til ordinær kommunal drift. Kostnadene dekkes ikke gjennom forsikring eller andre etablerte refusjonsordninger. Saken gjelder ikke ordinært vedlikehold eller planlagte tiltak, men nødvendig håndtering av en hendelse som krevde rask innsats. Dette samsvarer etter kommunens vurdering med de kriteriene som er lagt til grunn for tildeling av skjønnsmidler ved uforutsette hendelser.

Hendelsen illustrerer også betydningen av at kommuner har økonomisk trygghet til å handle når ekstraordinære situasjoner oppstår. I denne saken var det nødvendig å prioritere rask og forsvarlig løsning fremfor avklaringer om ansvar og finansiering. Kommunen mener erfaringen viser verdien av at lokale aktører tar initiativ og løser situasjoner når behovet oppstår. Dersom kommuner skal kunne opptre raskt og effektivt i tilsvarende hendelser også i fremtiden, er det viktig at ekstraordinære kostnader som oppstår som følge av slike hendelser kan vurderes kompensert gjennom eksisterende skjønnsmiddelordninger.

For å sikre at nødvendige tiltak kunne gjennomføres uten opphold bidro både Statsforvalteren i Agder og Lister Havner i etterkant med kr 80 000 hver. Dersom kommunen innvilges skjønnsmidler, vil disse bidragene tilbakeføres forholdsmessig til de aktørene som bidro til å finansiere den akutte håndteringen.

Farsund kommune ber på denne bakgrunn om at søknaden vurderes innenfor ordningen for skjønnsmidler til uforutsette hendelser. Vedlagt følger dokumentasjon av kostnadene:

Oversikt over kostnader.

Oversikt over dokumenterte kostnader knyttet til håndtering av strandet hval i Farsund kommune

Leverandør	Beskrivelse	Beløp eks. mva
Sørlandets Dyreklinikk AS	Veterinærfaglig vurdering, hygienetiltak, skyss og forbruksmateriell	6 458,40
Reinertsen Service og Vedlikehold	Lasting av hval i container	35 000,00
Herredsvela Transport AS	Transport, omlastning, oppsaging og levering til godkjent mottaksanlegg	72 142,35
Biosirk Norge AS	Mottak og behandling av ca. 15 700 kg hval ved godkjent anlegg	54 455,00
	Sum dokumenterte kostnader eks. mva	168 055,75

Finansiering av tiltaket

Bidragssyter	Beløp
Statsforvalteren i Agder	80 000,00

Lister Havner	80 000,00
Farsund kommune	8 055,75
Sum finansiering	168 055,75

Merknad

Kostnadsoversikten omfatter kun direkte og dokumenterbare kostnader knyttet til veterinærfaglig vurdering, håndtering, transport, levering og forskriftsmessig sluttbehandling av kadaveret.

Administrative kostnader knyttet til koordinering, saksbehandling, søknader, tillatelser og oppfølging av saken er ikke inkludert i oversikten. Det samme gjelder eventuelle indirekte kostnader som følge av økt trafikkbelastning og påvirkning på kommunale anleggsarbeider i området.

Alle oppgitte beløp er eksklusive merverdiavgift. Dokumentasjon fremgår av vedlagte fakturaer fra Jan Olav Berget / Sørlandets Dyreklinikk AS, Lars Erling Reinertsen, Herredsvela Transport AS og Biosirk Norge AS.